

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Éves ár --- 10 kor.
 Helyi ár --- 4 .
 Kézen kívül hirtve:
 Éves ár --- 20 kor.
 Helyi ár --- 5 .
 Váku postán szállítva:
 Éves ár --- 24 kor.
 Helyi ár --- 6 .

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a hét napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczm. utca 8.
 A szerkesztőség kizárólag visszafizetésre vagy megrendésre nem vállal felelősséget.
 Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Egyenlő árak 5 fillér.

NAGYVÁRAD, május 11.

Apponyi Amerikában

A saint-louisi kiállítás alkalmával ismét összeül az interparlamentáris kongresszus s megújulnak azok a támadások, amelyekkel efféle nemzetközi összejövetelekkor a románok a magyarokat elhalmozják.

Ilyenkor rendszeren Apponyi Albert gr. volt az, a ki szónoki erejével, hazafias lelkesedésével, nagy tudásával megvédte Magyarországot. Neki köszönhető, hogy a magyar nemzet e küzdelmekből mindig győzelmesen került ki.

A világ harczainak porondján látszott meg igazán, ki a valódi nagyság közöttünk. Itthoni kisdud csetepatéink közben sokszor kerülhetett felszínre a salak: a minék kevés a súlya, a tartalma. A világ legerősebb képzettségű embereivel szemben csak a valódi nagyság volt képes győzni.

Most is biztosra vették, hogy a magyar csoportot Apponyi fogja vezetni — diadalra. Mire is vezetné ő egyébre?

Csak hogy ezuttal Apponyi nélkül számítottak. A gróf kereken kijelentette, hogy Amerikába nem megy s keserűen meg is indokolta, miért nem megy.

— Ugy-e, Amerikába jó volnék, de itthon nem kellettem?

Nagy igazság van ezekben a keserűen kitört szavakban.

Hálátlanabban, rutabban el nem bántak még politikussal, mint Apponyival. A szunyogok oroszánt tettek tönkre.

Hálátlan volt iránta a kormánypárt, melyet ő zökkentett ki a merev maradiság kátyujából s tett fogékonnyá és képessé a nemzeti reformok iránt. És hálátlan volt az ellenzék, a melynek nemzeties irányát a ködök világából ő hozta le a megvalósulás útjára.

Apponyi nem hagyta cserben a kormánypártot azon emlékezetes éjjeli ülésen, a melyen pedig az ellenzék terrorizmusa az ő tekintélyét is megtámadta. De a kormánypárt legelső alkalommal megtagadta a grófot, a mint felülről parancsolták.

Apponyi mindig megvédte a kisebbséget a többség zsarnoki elnyomásától. S mikor jött Tisza erős keze, az ellenzék nem védte Apponyit s Apponyival együtt az ellenzék is elesett.

Kormánypárt is, ellenzék is elejtette, lapjaiba kigunyolta, szónokai által lehetetlen embernek hirdette Apponyit. És mégis, mikor a nagy nemzeti harcz végén a nemzeti vívmányokkal dicsekszik kormánypárt és ellenzék egyaránt: mind a ketten Apponyi dicsőségének egy-egy foszlányát lengetik s Apponyi győzelmét sajtótitották ki.

Ennél csufosabb politikai kijátszást még nem jegyzett fel a történelem.

És most ezek a Judások mennek Apponyihoz édeskés szavakkal:

— Ugye-e, kegyelmes uram, azért csak te leszel a vezérünk? Itthon ugyan leszted rólád a szenteltvizet, de odakint azért csak megint te leszel szives felfogni a nekünk szánt ütlegeteket?

A cserben hagyás bánthatta Apponyi önértetét; de ez a kérés megadta neki a teljes elégtételt. És jól teszi, ha elégtételt vesz; a nagy embereket akkor becsüljük meg, mikor ninesenek. Apponyi nagyságát is akkor fogják megérteni törpe elenségei, ha ők kerülnek az őrhelyre, a melyet Apponyi győzelmesen megvédett, ők pedig feladni kénytelenek.

Bánffy báró egyszerre nagy emberre lesz. Miért? A hatalmas fölfelé szolgál, lefelé basailag viselkedett. Azóta sem tett mást, mint másoktól elkért néhány frázist. Ma: elvtagadó, a ki az általa irtott eszméket propogálja s Apponyi elutajdonított lobogójával keres győzelmet. És utjában hozsannák kísérik. Miért?

Miért nem viszi győzelemre a nemzeti reformokat azok igazi hőse: Apponyi? A zseni, a hazafi, a jellem? Miért Bánffy a kinek csak az erélye nagy, egyebe sincs?

Vakard meg a mai magyar közvéleményt — s a recipiált honfiakra bukansz.

Apponyi hite egész erejével tiltakozott az egyházpolitikai javaslatok ellen; Bánffy keresztülhajtotta azokat. Ez az egyiknek örök büne, a másiknak örök érdeme a sajtó előtt. És kiknek kezében

„TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Az én szinpadai életem.

Irta: Jókai Mór.

Mínt hogy tartok tőle, hogy ezt a részét a biographiámuak senki sem fogja megírni, hát megírom magam.

Nekem is volt életem a »deszkákon«, én is rajongtam az előfüggöny titkaiért.

A legelső szini előadást, kicsiny hiba, hogy három esztendőskoromban nem láttam.

Kis diákok rendeztek előadást, ha jól emlékezem rá, a batyám is köztük volt; mert a productionnak épen a mi szobánkban kellett volna végbemenni. Vitézi darab lett volna az; de siralmas lett annak — nem is a vége, de mindjárt a kezdete. A kurtina két egymással szemközt álló almáriom sarkaira volt keresztül kötve, azok közül az egyik olyan kettős pohárszék volt, a melynek a felső része lejár: az pedig fölül tele volt rakva eczetes és tintás

üvegekkel. Hát a mint a kurtinát a zsinagel felhúzták, s nagy igyekezetben bumszil lefordult az egész pohárszék, be a szinpadra: eczetes üveg, tintás üveg a theatristák nyaka közé. Persze, hogy ezzel a csattanós kezdettel vége volt az előadásnak. Hanem a kritika, azt hiszem, hogy nem maradt el,

Igy mult el egy hajszálon, azaz hogy egy zsinagel, hogy három esztendőskoromban láttam meg az első szini előadást.

Hanem negyedfél esztendőskoromban.

Már ekkor csakugyan elvittek a színházba.

Muszáj volt, nem maradtam el a kedves édes anyámtól akár hova ment; a színházba is el kellett vinnie. Vig darab volt az, de még vígabb lett attól, hogy én belekiabáltam a darabba, s a mi megtetszett a beszédből, mind utána mondtam. Egy felkiáltásomra jól emlékezem »oh asszonyok! asszonyok«. Fu csa az, hogy ez még most is eszembe jut. Még az is, hogy valaki egy pogácsát akart adni, hogy elhallgattasson: de én nem engedtem a véleményem szabad kimondását egy pogácsával meg-

vásároltatni; a mi elég fontos adat megvesztegethetlenségem bizonyítására. — Hanem többször nem vittek el a theatrumba.

Csak később, mikor már iskolába jártam, jutott a feledhetetlen élvezet osztályrészemül, hogy elmehessek arra az előadásra, amit a collegium nagytermében rendeztek a »belső emberek«. Csokonainak Gerson du Malheureux című darabját adták.

A harmadik szinpadai előadás már — a sajátom volt.

Sajátom a szinpad, a szinmű és a társaság. Conjugista diákok voltunk; Benke Kálmán, Vörös Benő, Goda Sándor, Szikra Ferkó meg magam. Ez volt a társaság. Tíz éves volt közöttünk a legöregebb. A szinpadot kocsiszinben állítottuk fel; kulisszákat is magunk festettünk. A szinpadot én irtam. A címe volt »Hohenheimi Fridrik, vagy a meggátolt gyilkosság!« szomorujáték öt felvonásban. Meg akarja abban ölni egy gonosz nagybátya minden módon az unokaöccsét, hogy a vagyonát örökölje; de öröklik a fölött egy kegyes remete s végre

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,

Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi-ötönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női *costümeket* valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

a sajtó? s mi csinálja a közvéleményt? Itt a megoldás.

Ime ezért jó Apponyi vezérnek a népek csatájában, Amerikában; de már itthon házi használatra csak Bánffy reczi-piáljuk.

Dr. K. A.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 11.

Elnök: Perczel Dezső megnyitván az ülést hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét, előterjeszti a beérkezett irományokat, köztük a karlócai metropolita kérvényét, hogy a görög keleti egyházat ezentúl *ortodox egyháznak* nevezessék.

Bejeleníti továbbá a bizottsági tagok választásának eredményét. Közölte, hogy Apponyi Albert gróf és Barta Ödön lemondtak a hivatástól requirorális bizottsági tagságról. Bejelentette továbbá, hogy tudomására jutott, hogy Lengyel Zoltán és Zboray Miklós mentelmi joga megsértetett.

Indítványára áttették az ügyet a mentelmi bizottsághoz azzal az utasítással, hogy 15 nap alatt jelentést tegyen.

Rákóczi hamvai.

Azután az elnök jelentette, hogy az indítvány könyvbe báró *Podmaniczky* Frigyes, *Thaly* Kálmán, *Szentiványi* Arpád, *Rakovszky* István és *Szederkényi* Nándor május hó tizedikén következő indítványt terjesztették be:

Ő Felségének *II. Rákóczy Ferencz* hamvai hazaszállítása iránt folyó évi április hó 18-án kelt legmagasabb kéziratában nyilvánult királyi tényért a nemzet nevében kifejezendő hála köszönet tárgyában. (Általános helyeslés.)

Elnök: Az indítványt felolvastatja. Indítvány ekként szól:

Határozza el a Ház, hogy Ő Felségének azon fenkölt királyi tényeiért, a mely szerint folyó évi április hó 18-án legmagasabb kéziratával *II. Rákóczi Ferencz* hamvainak hazaszállítása tárgyában a kor-

mányt javaslatlételre utasította, a magyar nemzet nevében hála köszönetét fejezi ki és annak Ő Felsége előtt illő módon leendő tolmácsolásával a Ház elnökét bizza meg. Ez iránti határozatát szives hozzájárulás végett a főrendiházzal is közli. (Általános helyeslés.)

Elnök: Az indítvány a pénteki ülésen napirendre tűzetik.

Delegátusok.

A Ház ezután megválasztotta a delegáció tagjait.

Mintán a szavazatokat összeszámlálták, az elnök kihirdette az eredményt. A következőket választották meg delegátusokká:

Rendes tagok: Gróf *Andrássy Gyula*, gróf *Andrássy Tivadar*, gróf *Apponyi Albert*, *Bekolics Gusztáv*, *Bolgár Ferencz*, báró *Dániel Ernő*, *Dániel Gábor*, *Darányi Ignác*, *Dedovics György*, *Dókus Ernő*, *Falk Miksa*, *Franczisci Henrik*, gróf *Hadi János*, *Hegedűs Sándor*, *Heltai Ferencz*, *Hódossy Imre*, *Jakabffy Imre*, *Josipovich Géza*, *Klobusitzky János*, *Krajcsovics Ottó*, *Kubinyi Géza*, *Láng Lajos*, *Lovász Márton*, *Miklós Ödön*, *Münnich Aurél*, *Okolicsányi László*, *Papp Géza*, *Rakovszky István*, *Rosenberg Gyula*, *Szöll Kálmán*, *Szemere Miklós*, *Szentiványi Arpád*, *Szerb György*, gróf *Teleki Sándor*, gróf *Theorotzkay Miklós*, *Vörös László*, *Werner Gyula*, gróf *Vilczek Frigyes*, *Wlassics Gyula*, gróf *Zichy Aladár*.

Póttagok: *Adamovich Béla*, gróf *Bethlen Balázs*, *Biró Lajos*, *Neumann Armin*, báró *Nopcsa Elek*, *Pildner Ferencz*, *Semsey Boldizsár*, *Semsey László*, *Szöts Pál*, *Telegdi József*.

A jegyzők fizetése.

A Ház ezután rátért a községi és körjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat általánosságban való tárgyalására.

Nyegre László előadó visszapillantást vett a községi közigazgatás történetére s a mostani törvényjavaslatról azt mondja, hogy a községi jegyző sorsán a nélkül akar segíteni, hogy az önkormányzatot érintené. Bár a megállapított minimum 1600 korona a jegyzőnek és 1000 korona a segédjegyzőnek, mégis nagy haladást jelent, ha tekintetbe vesszük, hogy van jegyző, — a kinek 800 korona a fizetése.

A javaslatnak nem is az a czélja, hogy

az egész vonalon emelje a jegyzők fizetését, mert hiszen több jegyzőnek van több fizetése 1600 koronánál, hanem az a czélja, hogy a rossz viszonyok között élő jegyzők törhető megélhetést biztosítson. Erre a czélra szolgál a korpótlék.

A szülő foglalkozik azután a községi jegyzőség szervezetével. A jegyzői állás súlyában folyton emelkedett és szükségessé teszi a jegyzői állás szervezetét.

A kormány csak jóindulatát nyilvánította a jegyzői kar iránt, mikor a szervezeti szempontot külön választotta a javadalmi szemponttól, ezt a törvényjavaslatot a Ház elé vitte. Az állami élet gyökerénél kell erős szervezeteket alkotnunk. (Helyeslés.) Ott kell atyai bánásmóddal erős lelket önteni a tisztviselőkben (Helyeslés.) A jegyző a szocialisztikus és nemzetiségi izgatás közepette nagy missziót teljesít, őt nagy munkájában támogatnunk kell s ezért elfogadásra ajánlja ezt a törvényjavaslatot. (Helyeslés jobbról.)

Sághy Gyula is azt hangoztatja, hogy gondoskodni kell arról, hogy a jegyzők megélhessenek.

Uray: Gondoskodik az magáról.

Sághy Gyula: Sok jegyző megélhet javahalmából, de nagyon sok nem élhet meg. A javaslatot ő is támogatja, helyesli, de sok hiányát látja és módosításokat fog benyújtani e hiányok betöltésére. Egyik módosítása arról szól, hogy a községben a pótladó csak bizonyos időben folyik be, a jegyző fizetését egész rendtelentül kapja, gondoskodni kell, hogy csekély fizetését pontosan havi részletekben kapja. Indítványozni fogja, hogy a jegyzőt ne a község, hanem az állam fizesse. Másik módosítása, hogy a korpótlék 100 koronáról 200-ra emeltesse, harmadik módosítása, hogy az államszegély beszámíttassék a nyugdíjigénybe, továbbá, hogy a megyei szolgálatban töltött idő beszámíttassék a korpótlékba. A törvényjavaslatot elfogadja.

Hellebronth Géza helyesli a jegyzők fizetésjavítását, minden tekintetben azonosítja magát Sághyval.

Hellebronth után még többen szólaltak fel.

Tisza István gróf elfogadja, hogy a törvényjavaslatba bevessék a nyugdíjügy rendezése és a szolgálati pragmatika. A jegyzők magánmunkálata az államosítás után is megmarad.

A javaslatot általánosságban megszavazták.

kiderül, hogy az a meggyilkolandónak elveszett apja, a gonoszság kiderül, az ártatlanság diadalmaskodik, a gonosz intrikus maga eszi meg a megmérgezett ételt, amivel az öcsét el akarta veszíteni. Mind benne volt ez abban a darabban. El is játszottuk mi azt szépen. Nem is volt semmi egyéb baj, minthogy *Vörös Béni* a remete szerepét egy álló helyében mind az öt felvonásra végig elmondta. Az se lett baj; aztán még egyszer el kellett neki mondani — felaprózva.

Minket aztán megdicsértek s nem vertek meg.

Innentől aztán hosszú idő telt bele, míg újra színpadot láttam. — Kecskeméten jogász voltam már akkor. Műkedvelő társaságot ütöttünk össze; előadtuk a főiskolai könyvtár javára először a »Szerelm és champagneit«, azután egy másik darabot, aminek a neve nincs már a fejemben, hanem azt tudom, hogy én egy *Selicour* nevű bonvivánt játszottam benne. Igazán mondom jól játszottunk! Olyan pompás komikust, mint *Sas* volt, olyan ügyes szerelmest mint, *Zabolay Pista*, olyan szeleburdit, mint *Hartman* (később *Keményfi*), igazi színészknél is ritkán látni; magamat nem dicsérem, mert az nem illik; de mit szóljak primadonnáinkról? Az egyiket egy gyönyörű festői mintaképnek való karcsu alakot, aki a menyasszonyt játszotta, kiváló kellemmel és női finomsággal, az előadás után rögtön nőül kérette gróf *B. olasz* nevű *chleuxlegers* kapitány; de nem adhattuk hozzá, mert a szép

hölgyalak szinte jogász pajtásunk volt. Szegény *Gáll Józsi!* Ha leányunk született volna, milyen hamar urrá lett volna; de mert férfinak született, nagy észszel, leleményes mechanical talentummal, még most is más szolgálatában keresi kenyerét. — A harmadik előadásunk *Kotzebue »Ztravara«* volt. Ott már én voltam a primo amoroso. Es abban már igazi dalmók voltak primadonnáink. Az én hódolatom tárgya *Simonyi Antal* nagy hírű pesti fényképész nővére volt. Tele színház, taps és koszoru volt elég. Mire nézve saját magunk hetilapot is adtunk ki — előfizetés nélkül! — s abban a magunk iránt kellő elismeréssel viseltettünk.

Mily nagy lehetett a siker, amelyet kecskeméti színpadi szerepléseimmel arattam, azt onnan is meg lehet ítélni, hogy mikor a »Hahó tekintetes karok és rendek« című híres kortes verset elszavaltam, a hallgatóság közt jelen volt *Petőfi* többek előtt kinyilatkoztatva, hogy ezt a verset rajtam kívül csak egy ember tudja még jobban szavalni az egész országban: — ő saját maga.

Negyedik színpadi fellépésemnek már a pesti Nemzeti színház volt tanuja.

Ah az egyszerű előadás volt.

Olyan drámát sem azelőtt nem adtak soha, sem ezután nem fognak adni soha.

1848. martius tizenötödike volt.

A nép szétverte lánczeit, a nemzet felszabadította a földet és a szellemet. A minden halottak föltámadásának napja volt ez! Censura

nélkül jelentek meg a lapok; népbizonyítvány vette át a közrendre felügyelést; s a souverain nép óriási tömegben vonult át Budára, kiszabadítani börtönéből a sajtó martyrját *Táncsicsot* s úgy hozta haza Pestre nagy diadallal, mint egy hőst.

A fris szabadság új borától mámoros volt minden lélek.

A Nemzeti színház is kitett e napon magáért. Színrre hozták a censura által rég eltemetett nagyszerű *Bánkánt* s ingyen előadást nyitottak a közönségnek.

Képzelsen valaki ilyen látványt! Ingyen előadás, *Bánkán*, szabadságtól idvezült, örömtől ittas nép, a színház minden zuga tömve, szép hölgyek és kufárnők, elegáns urfiak és mesterlegények összekeveredve, és valamennyien oly sárosak, mint a kik egész nap *barrikádokat* ostromoltak.

Azután megzendült a *Rákóczi induló*. Még csak ez hiányzott! az embernek kedve tamadt az egész publikumot sorba csókolni. Azután felhúzták a függönyt; a nemzeti színház egész személyzete teljes díszben állt a színen s rá kezdé a »Házának rendületlenül«-t. Drámai tagok is énekeltek, ki hogy tudta. Utoljára a publikum is együtt énekelte velük. Végig az egész szöveget. Dehogy lehetett aztán szó *Bánkán*ról. Előbb kívánhatott volna egy kétségbeesett népszónok csendet a *Niagara* zubatagtól, mint ettől a lelkesedésében határt nem ismerő közönségtől. Nem kellett annak se *Bánkán*, se *Peturbán*; nem volt türelme őket kihall-

A részleteknél *Hellebronth* indítványozta, hogy a segédjegyzőknek is adjanak lakás-pénzt.

Tisza István gróf ezt nem fogadja el, mert a segédjegyzőknek nem lehet több előnyt nyújtani, mint a közigazgatási gyakornokoknak.

Sághy 200 korona lakpénzt kér a segédjegyzők részére.

Az eredeti szöveget fogadták el.

Tisza István gróf a 4. §-nál nyújtott be módosítást, amelyet elfogadtak.

Végül *Molnár* J. interpellált a Rába szabályozás ügyében.

A keletázsiai háború.

Orosz jelentés.

Pétervár, május 11. Karkievics vezér-nagyának a vezérkarhoz intézett tegnapi távirata jelenti: Május 5-én kémeink Sziangipindzében, Takusantól 20 kilométernyire északra, a Daline balpartján mintegy egy ezred erős-ségi japán csapatot fedeztek fel. A japán lövészekkel ezután történt ütközetben egy kozák őret vesztette: Luanmiakoban, Takusantól 12 kilométernyire északra, a balparton kutató kémeink ki voltak téve az ellenség tuloldáról jövő tüzelésének. Ugyanazon napon járőreink a Föngvangcseng felé vivő nagy úton hat kilométernyire Szialitszujpudsetől, a Daline folyó mellett, előrebocsátott ellenséges őrökkel találkoztak, kik a hegyekben rejtőztek. A következő napon Szandagóban japán járőrök mutatkoztak, Szialitszujpudsetől 8 kilométernyire északra, a Szedzeke völgyben, a völgy nyílásánál, Szedzekegeretől északra. Kinai részről való hírek szerint japánok vannak a hegyekben 20-30 kilométernyire Dajaketől. Erejük megfelel mintegy három gyalogezrednek.

Pétervár, május 11. Karkievics tábornok távirata még a következőket tartalmazza: Május 8-án a Jalu mellett levő Pöntung 75 főnyi koreai helyőrsége megadta magát járőreinknek. Ezek a városban a japánoknak szánt 700 pud eleséget és abrakot találtak. Május 6-án egy más orosz csapatnak volt kis összeütközése a medaliengi mély úton egy kis japán lovasscappal, Pöntungtól 20 kilométernyire délre. Ugyanazon napon megszállták a Jalu mellett levő Pöktongtint, mely Pöntungtól 20 kilométernyire van délre, hol jelentékeny készleteket pusztítottak el. Ugyanazon napon kémeink

harmadik csoportja Pöntungtól 35 kilométernyire délre, összeütköztek egy kis japán cscappal. Felderítő csapataink az ellenséggel 10 kilométernyire Ujon előtt, Pöntungtól 50 kilométernyire északra, a Jalu közelében ütköztek össze. Az ellenséges csapat, mely 200 koreai katonából 200 koreai egyenruhát viselő japánból állott egy meredek magaslatot foglalt el. Hosszabb puskatűz után az ellenség visszavonult Ujonba. Nekünk egy halottunk és négy sebesültünk volt, valamint hét lovunk elhullott. Május 2-án 8 kozákot, kik Mukdentől 110 kilométernyire keletre levő Szincsin és a Szincsinből 75 kilométernyire délkeletre levő Csiencsan között kutattak egy jól fegyverzett rablóbanda valószínűleg tunguzok, támadták meg. Egy kozák megsérült, három ló elpusztult, kettő pedig megsérült. A kozákokat kísérő tolmács is elesett.

Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett május 8-án kelt távirata a következőket tartalmazza: A japán csapatok, melyek megszállták Föngvangcsenget, még ott vannak és kutató járőröket küldenek Liaojang felé és más oldalvonalak felé vezető főutakon. Május 5-én megszállták a japánok a Föngvangcseng-től 70 kilométernyire északra levő Uantiansziant.

Hajókat vásárolnak az oroszok.

Berlin, május 11. A Vossische Zeitung hamburgi távirata szerint a hamburg-amerikai gőzhajózó társaság Augusztá Viktoria nevű gyorsgőzöst is eladták Oroszországnak. A gőzös ma elindult az Elbán felfelé, hogy holnap induljon Libanba. A Pretoria postagőzösnök Oroszországtól való megvásárlását illetőleg a tárgyalások még folynak.

Az oroszok újabb veresége.

Páris, május 11. A *Matin* pétervári tudósítója jelenti, hogy ott az a híresztelés terjedt el, hogy a *Matin*-szorosnál ütközet folyt le *Kuroki* tábornok alatt. Hír szerint az oroszok újból vereséget szenvedtek és veszteségeik súlyosak. Allítólag *Szaszolics* tábornok is a halottak között van.

Bombázzák Port-Arthurt.

London, május 11. Port-Arthur nagy veszedelemben van. A japán hajóhad iszonyu bombázást kezdett ellene, amely több helyen felgyújtotta a várost, a száraz-

földön pedig a japán csapatok közelednek. Biztosnak látszik, hogy bár iszonyu harc után de beveszik Port-Arthurt.

A japánok győzelme.

London, május 11. A japán hadsereg az orosz visszavonuló sereget üldömi. Többször volt kisebb összeütközésük. Az oroszok a Matieu-szorosnál koncentrálták a csapatok egy részét, de a japánok által nagy vereséget szenvedtek.

Ünnepély a hadapródiskolában.

Tegnap este ismét emlékezetes ünnepélyt tartottak a nagyváradi m. kir. honvéd hadapródiskolában, mely minden ízében újfent fényes bizonyossága annak az országszerető ismert kitűnő szellemnek, mely az intézet fennállása óta oly sokszor nyilvánult és legfelsőbb helyen is elismerésben részesült.

Ezuttal a negyedik évfolyambeliek ünnepeltek, abból az alkalomból, hogy 100 nap múlva befejezik tanulmányaikat és elhagyják az intézetet.

Tanulmányukat, haladásukat mutatták be a művészet minden köréből, s oly jeles eredményt tanúsítottak, mely méltán nemcsak elismerést érdemel, hanem tanáraik s az intézet parancsnokának is becsületére válik.

Először lovasmutatványok voltak, négyesekben, ugratásban, voltizsálásban biztos, ügyes sőt merész gyakorlottságot tanúsítottak, a mi *Ghyczy* Géza huszárszázados érdeme.

Díjakat kaptak: Demel Károly, Brunhuber László, Fodor Jenő, Krudy Péter, Hadzsics Camilló és Zsivánovits Ernő.

A lovardából a közönség a remekül díszített tornaterembe vonult, hol pompás színpadot állítottak fel. Megnyitót mondott *Balás* Gyula lelkesedetten beszélve a királyért, hazáért, hálával az intézet parancsnoka s tanári karáért. Az énekkar *Mazalik* József vezetésével több kardalt és egy négyest énekelt, feltűnő szép harmoniában az előadásban. *Varga* István növendék: *Inczedy* László „Nővér-czimű költeményét szavalta nagy hatással, *Röhdessy* Zoltán, hegedűszólót, *Demel* Károly magánjelenetet adott elő nagy tetszés mellett. Pompásan sikerült az olasz énekesek dala, *Hadzsics* C. serpentin-táncza s végül a vivás,

gatni. Abba kellett hagyni a darabot. Ekkor *Egressy* Gábor, a nagy nap egyik hőse, arra az ötletre jött, hogy kiállt a színpadra, fekete attilában, görbe karddal az oldalán s elkezdte szavalni a *Petőfi* lángszavú versét: „Talpra magyar, hi a hazal! Erre egy kis csit elcsendesültek a karzatok; de mikor oda ért *Egressy*, hogy »kárhozottak ősapáink!« lekiált egy hang a kakasülőről: »ha kárhozottak, maradjanak a pokolban.« S azontul nem tudom én mit szavalt *Egressy* Gábor, csak azt tudom, hogy minden ember kiabált, én is kiabáltam; de a magam szavát sem halottam. Végre ki-találta a felizgatott közönség, hogy mi kell neki?

Lássuk Tánicsicsot!

S azzal elkezdte a lelkesült nép hangoztatni *Tánicsics* nevét. *Tánicsicsot* akarták a színpadon látni. Hasztalan volt minden ellen-vetés, hogy szegény *Tánicsics* most odahaza van a családjánál, pihen, ne háborgassuk: nem is illik, hogy egy nemzeti mártírt most ide a színpadra cipeljünk, mint valami piros concertistát s az itt hajtogassa magát a publikumnak.

A nép *Tánicsicsot* akarta s addig nem mozdult a helyéről, míg azt meg nem kapja; a zaj egyre növekedett. A nép vezérei zavarban voltak, hogy mint szabaduljanak meg az ünne-pélyes napnak e derültté lenni fenyegető befe-jezésétől?

Hasztalan szónokolt *Petőfi* a zártzék te-tejéről, hasztalan állt ki *Irinyi* a tudósok pá-

holyának mellvédére a népet harangsirozni, elveszett már *Vasváry* szava is a zajban, pedig a legfelső kakasülőről kísérté meg a tenger-csilláptó szónoklatot. A közönség a színházat szétbontani készült.

Sokan már arra a gondolatra jöttek, hogy valakit fel kell öltöztetni *Tánicsicsnak* s bemutatni helyette a színpadon, ami pedig nagy sérelem lett volna a lelkesült nép jóhiszeműségére.

Akkor nekem egy mentő gondolatom támadt.

Felmegyek a színpadra s szólok a néphez a prosceniumból.

S azzal térdig sárosan, mint más, vállamon a carbonári köpenyeggel, behorpadt czillunder kalapom mellett egy óriási veres tollal, oldalamon egy jurátus bárdal, felrontok a színpadra.

Ott találkoztam legelőször is *Laborfalvy* Rózával, ki saját nemzeti szintű kokárdáját vette le s azt keblemre tűzte, azzal léptem ki a publikum elé.

Hanem ez aztán hatás volt!

Mit beszéltem, azt nem tudom; hanem hogy kihallgattak, az áll; s hogy azután szép csendesen és lelkesülten haza oszlott a publikum, nem követelte többet, hogy *Tánicsicsot* a színpadra hurcoljuk, az is igaz.

Tehát ezen színpadi fellépésem teljes sikert aratott.

Főlépti díjam volt amaz emlékezetes nemzeti szintű kokárda.

Azontul aztán megint sok ideig visszavonultam a művészi pályáról.

Nem jó világ járt akkor ott, mikor még az öreg szinigazgató *Simoncsics* is azt a vigasztalást adta a pannszködő *Szigetinek*, hogy »jobb is lesz már, ha maguk végték felhagynak azzal a színészetytel.«

A hatvanas évek mozgalmas napjai szólítottak ismét vissza.

Horvát testvéreink éheztek; ezuttal nem mi ránk.

A főrendi urak és asszonyok elhatározták, hogy fényes színpadi előadást fognak tartani horvát testvéreink felsegítésére a nemzeti színpadon, kepletekkel, énekekkel és szavalmányokkal, mikben csak urak és urhölgyek és irók veendnek részt.

Minden szereplő gróf, herceg, grófnő és hercegnő volt; csak egy csizmadia volt a társaságban, magam egyedül.

Képzhetni, milyen nehéz dolog lehet egy ilyen főrendi színész társaságnál rendezőnek lenni.

Eleinte én kísértettem meg; de nagyon hamar átláttam, hogy nem értek hozzá. Akkor erősebb kezek birkóztak meg a feladattal; gróf *Andrássy* Maó vette át a rendezést és oly erélyvel kezdte dirigálni a méltóságos főurakat és urhölgyeket, hogy azzal még *Ürményi* Miksa barátom is meg lett volna elégedve, a ki pedig kétszáz huszárt kommandirozván egy időben, nagyon jól tudja, hogyan kell egy olyan társulatot eldirigálni. Hanem aztán

Orbán intézeti vivotanár mesteri vezetésében.

Rosziener Béla, Demel K., Pál Imre, Kubinyi Béla egy kis vigjátékot adtak elő (betanította Horváth Kálmán színművész) mely általános derűtséget keltett.

Gyönyörű volt végül a »Király hűség« cz. zárókép, melyben az összes legyvernemek képviselői fogadtak hűséget és rendületlen egyetértést szellemes sorokban.

A közönség igaz gyönyörrel élvezte és dícsérte a növendékek magas színvonalu előadásait.

Ezután az étterembe vonult a közönség, hol fényes lakomához ültek. De fényesebbek voltak a lakománál a szellemes áldomások, — a melyek felvillanyoztak minden jelenlétet.

Békassy József ezredes a királyért ivott, azután a honvéd hadapródiskola példás szelme és folytonos fejlődéséért fejezte ki elismerését.

Major Miklós alezredes iskola parancsnok tartalmas áldomásában Békassyt, az intézet tanári karát, különösen Hausser Henriket, ki az egész ünnepélyt rendezte, Ghyczy századosokat, **Kovács** József főhadnagyot, **Orbán** Sándort és a negyedik évfolyam derék növendékeit éltette.

Kovács Gyula vallástanár a hölgyekért, **Palotás** Fausztin Békassy ezredesért, **Lukács** Géza alezredes az ifjuság jövősi boldogságáért mondott remek áldomást.

Balás Stibor, **Bokor** növendékek ifju lelkesedéssel és szeretettel köszöntötték fel a parancsnokot, **Hausser** és **Arnótfalvy** századosokat.

Vacsora után a közönség és az ifjuság a táncsterembe vonult, hol a növendékek tüzes zenéje mellett vígan mulattak reggelig.

A pécsi hadapród iskola parancsnoka hosszú és bensőségeteljes üdvözlést küldött táviratiilag.

Az ünnepélyen az intézet tanárkarán és családtagjain kívül résztvettek: **Békassy** ezredes és neje, **Lukács** alezredes családjával, **Dr. Pap** Oszkár törzsorvos családjával, a 4-ik honvéd-ezred több tisztje, **Materny** Imre lelkész, **Vinkler** Lajos és neje; **Horváth** Kálmán, **Arnótfalvy** és **Schwarz** századosok családjukkal stb.

Andrássy Manónak meg épen nem fogadtak szót.

Elvégre is a színházról kellett egy ahoz érő színészbembert felkérnünk, hogy jöjjön oda parancsolni: annak aztán szót fogadtak valamennyien s lett nagyszerű előadásunk, közkívánatra ismételve, rangunkhoz illően felemelt beléptidijak mellett. En szavaltam Szilágyit és Hajmásit.

Ennél nagyobb kaliberű szavalmányt nem engedett a cenzura a budai várak és citadella ellenében esütetni, és magyaráltam Zrínyi Miklós a költő verseivel a tableaut, melyben gróf Zichy Manó, mint Zrínyi, megesküdötti a magyar arisztokráciát, hogy az utolsó csepp vérig nem fognak ezentul másképp beszélni, mint magyarul.

Olyat sem látott a publikum soha, ezután se fog látni soha.

Azonban horvát testvéreink még nem voltak egészen kielégítve; ők soha sincsenek egészen kielégítve: a vidéken is kellett a számukra rendezni jótékony előadásokat.

Ugyanazon év nyár elején Székely Imre hírhedt zongoraművész és Várady Antal barátimmal Kazinczy Gábor látogatására indultunk el.

Első este Tarnaörsön szálltunk meg báró Orczy vendégszerető házábanál, kinek fia, s bájos leánya, az esti társalgást kitűnő művészi citarájátékkal tették még élvezetesebbé. Másnap együtt mind felmentünk Egerbe.

Hát amit legelőször meglátok Egerben, az egy nagy színlap, azon olvasható: Horvát testvéreink javára színi előadás; a sok éneklő és

UJDONSAGOK.

Szerecsányi püspök Budapesten.

Szerecsányi Pál váradi püspök 6 Excellenciája dr. **Szemethy** Géza titkár kíséretében Budapestre utazott.

* **Személyi hír.** **Nátafalussy** Kornél kir. tanácsos. tanker. kir. főigazgató Belényesből hazaérkezett.

* **Áldozó csütörtök.** A kereszténység egyik legnagyobb ünnepét üli ma, Krisztus Jézus menybemenetelének emléknapját. Az Olajfák hegyének legmagasabb pontján, honnét az Üdvözítő 500 ember szemeláttára emelkedett a magas menyegbe, ott hagyva a kőben lábainak nyomát, intésül, hogy nyomdokait kell követnünk. E helyen Szent Ilona császárnő fényes templomot emelt, de a lábnyomok fölött az épületet betetözni vagy azokat mozaikkal elföldni nem sikerült. Ma e helyen egy kápolna és egy török mecset áll. Magyar nevét ez ünnep, mely egyike a legrégebbeknek, onnan vette, hogy e napon végződik a husvéti áldozás-e napon tartják sok helyen a gyermekek első szent áldozásukat. Az ünnep alkalmából a székesegyházban reggel 9 órakor nagy mise és prédikáció lesz. A szent misét **Vinkler** József v. püspök, nagyprépost, a szentbeszédet pedig **Lindenberg** János theol. tanár tartja. Azonkívül a szokott órákban a plébánia-templomokban is ünnepi nagy mise lesz prédikációval.

* **Kihallgatás a királynál.** A király tegnap délelőtt az általános kihallgatások megkezdésekor kihallgatáson fogadta gróf Tisza István miniszterelnök nejét, Tisza Ilona grófnő palotahölgyet, aki ezen új kitüntetését köszönte meg. A kihallgatáson azonkívül még sokan megjelentek.

* **Az Erzsébet-örökimádás-templom alapkövetetele** a királyi udvar jelenlétében május hó 18-án fog Budapesten végbemenni, mely ünnepséggel kapcsolatosan országos oltár-egyesületi kiállítás és eucharisztikus kongresszus is lesz. Az ünnepségek három napig, május 17-étől 19-ig tartanak és a résztvevők

tagsági díja 2 korona. Az előkészítő bizottság gondoskodott kedvezményes vasuti jegyekről és az azt igénybe venni óhajtok részére szállásról és ellátásáról is. Elsőrangú ellátás naponként és személyenként, 14 korona, másodrangú 10 korona. Csak harmadosztályu lakás naponként és személyenként 3 korona. Jelentkezők az Eucharisztikus Kongresszus címére Budapest, IV., központi Papnevelő vagy IX. ker. Rákotcza 5. sz., a bizottsági irodába küldjék a tagsági díjat és az ellátás költségeit, egyszersmind közöljék, hogy mely napon érkeznek, hogy számukra szobát lehessen rezerválni.

* **Rendkívüli közgyűlés a megyén.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága évenként május havában rendkívüli közgyűlést tart, mivel a honvéd tisztképző intézetekben megüresedő helyek betöltésének kérdésével nem várhatja meg a júniusi rendes közgyűlést. Most május hó 18-án lesz ilyen rendkívüli közgyűlése Biharvármegyének, amelyen még néhány fontosabb ügyet is elintéznék. A tárgysorozat a következő: 1. A gróf Buttler János és Andaházy Szilágyi Mihály-féle alapítványi hely betöltése. 2. A vármegyei tisztviselők nyugdíj szab. rend. módosítása. 3. A jegyzői magán munkálatokra vonatkozó szabályrendelet módosítására. 4. Atkötözési illetményekre vonatkozó szab. rendelet tárgyalása. 5. Cselédlakásokra vonatkozó szab. rend. tárgyalása. 6. Alispáni előterjesztés a vármegyei közpénzek elhelyezése tárgyában. 7. Kismarjai körorvosi lakás építési ügye.

* **A fagyos szentek.** Elérkeztek a gazdák rémei; a három fagyos szent: Pongrácz, Szerváz és Bonifác. A tapasztalat szerint ezeken a napokon a légáramlat lehül s veszélytel fenyegeti a hideg a gazda reménységét. Szerencsére most talán elkerüli a veszedelem a szép fejlődésnek indult növényzetet s a gazdák hálával emlegetik majd a szent életű férfiak nevét, akik ezuttal nem hoztak szomorúságot.

* **A városok kongresszusa.** A városok kongresszusát május végén tudvalevőleg Nagyváradon tartják meg. Eddig már hét város jelentette be részvételét s 12 taggal képviselték magukat. A rendezés körül **Rimler** Károly polgármester és **Bordé** Ferencz főjegyző buzgólkodnak. A tanácskozások a városház dísztermében tartatnak s a kongresszus napján délben valószínűleg a Rhédey-kerti sport-pavilonban lesz a díszebéd. Délután kirándulnak a közeli fürdőbe. Ha a kitűzött ügyeket az első nap sem tárgyalják le, másnap folytatják a tanácskozást.

* **A kotyikleti birtok eladása.** A nagyvárad Sztaroveczky gyermek-kórház alap tulajdonában volt kotyikleti birtokot Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága eladta **Kubik** Gyula eddigi bérlőnek, 70 ezer korona vételárért. Ez az eladás előnyösnek mutatkozott azért, mert a város kevéssé értékesítette a birtokot, amely főleg erdősegekből áll s nehezen megközelíthető, a vételár kamata pedig nagyobb összeget biztosít a gyermekkórház alapnak, mint az eddigi bérlés. **Kubik** Gyula és neje tegnap lefizették a város pénztárába a 70 ezer koronát s tulajdonukba vették a birtokot.

* **A vízvezeték kibővítése.** A vízvezeték kiépítését már e héten megkezdik azokra az utcákra, ahol eddig nem volt a cső lefektetve. Ezáltal a város egy harmadrésze jut a vízvezetékhez, amelyre eddig csak fizetett, de nem élvezett. A városi tanács tegnap foglalkozott a kibővítés kérdésével és felvetették azt a kérdést is, hogy miként könnyítse meg a város a háztulajdonosoknak a bevezetést. Megállapodásra ugyan nem jöttek, de hisszük, hogy a közgyűlés gondoskodik majd arról, hogy ez a

szaváló között ott áll feketével a fehérén: Jó-kai Mór szavalja az »Egy akol egy pásztort«. Tudtom és hírem nélkül!

Hisz ez valóságos oroszva felléptetés.

Ez persze Orczy Bódog munkája volt, aki ezuttal nem fogott velem Macsinszkyt, hanem kaptam tapsot és bakétot sokat.

Azután megegyeztem debütíroztam a színpadon, még pedig Gyulai Pál barátommal — együtt, az írói segélyegylet javára. Valami regényfélélet olvastam fel s ismét csak a jeles előadásomnak tulajdoníthatom, hogy Pál barátom a felolvasásom után ahelyett a vers helyet, a mit el kellett szavalnia, nem egy kritikát rántott elő ellenem a zsebéből, amit elismerem, hogy megérdemlettem volna. Hanem hát szép előadásom van, azt Toldy Ferencz is elismeri.

Gyulai nem is tud mással levágni, mint azzal, hogy a feleségem tanít meg szavalni, ha pedig Jókainé játszik, olyankor azt mondta, hogy a baloldal rendezte az ovációt.

Nem akarok dicsekedni balatonfüredi vendégszerelésemmel a Szeretetház javára. Jótékonycél volt; én gorombaságokat mondtam a publikumnak s az megéljenzett érte, köszönöm. A mit a jobb kéz tesz, ne tudja meg azt a bal.

S miuthogy ez jobboldali intézmény javára történt, nem tanácsos vele a baloldal előtt dicsekedni.

Hanem ez volt utolsó fellépésem s már most visszalépve a megérdemelt nyugalomba, ezentul pihenek babáiraumon.

fontos közegészségi intézmény valóban áldásos is legyen a szegény lakosságra. A vízvezeték létesítések a házakhoz az oldalcsöveket a város készítette el, egy hogy a háztulajdonosok dia évi részletben fizethették be ennek költségeit. Csak így bírta a háztulajdonosok egy része bevezetni házába a vízvezetékét. A városi tanácsnak elengedhetlen kötelessége, hogy mostan is megtalálja a módokat hasonló kedvezmény megadására. Most éppen a szegényebb emberek által lakott kisebb utcákba veszik be a csőhálózatot, akik nem bírják egy részben kifizetni a cső-megfúrás és az oldalcső készítését, amikor meg a belső vezeték és kut felállítása is nagy terhet ró rá. Annál inkább kötelessége ez most a városnak, mert az ő mulasztása volt, hogy már a vízmi létesítések nem készítette el az egész városra a csőhálózatot. Végre is nem a háztulajdonos az oka, hogy a többi háztulajdonosokkal egyszerre nem tudta a vezető cső hiányában házat vízzel ellátni. Ha már sokmáshoz mellőzve vannak a távolabb eső utcák szegény lakosai, legalább a közegettségre annyira fontos vízvezeteki dolgban nem szabad velük, az összpolgárság érdekében sem, mostohán bánni.

* **Keresztjári napok.** Tegnap, szerdán fejezték be a keresztjári napi ájtatosságokat. A körmenet a Szt. László-templomtól a kapuczinus atyák templomához vonult, ahol az ünnepélyes szent misét *Felser* Antal apátkanonok végezte, *Kledorfer* Lambert kapuczinus házfőnök pedig egyházi szent beszédet mondott. Az ájtatosságon nagy számmal vettek részt a hívek.

* **A városi főpénztár vizsgálata.** Nagyvárad város főpénztáránál tegnap folytatta a kiküldött bizottság, a miniszteri szakértő közbejöttével a vizsgálatot. Délután a polgármester, városi főügyész és *Ragány* János főszámvéző jelenlétében a pénztárban őrzött értékpapirokat, alapokat vették vizsgálat alá. Előreláthatólag a vizsgálat hosszabb időt vesz igénybe, mert a pénztári naplókat és a számvézős könyveit hosszabb időre visszamenőleg vizsgálják. — A holnapi városi közgyűlésen terjeszti elő a polgármester a pénztárvizsgálatról készített jelentését, amelynek kapcsán heves felszólalások várhatók, különösen a hiányos ellenőrzés miatt.

* **Jókai Mór végrendelete.** Dr Jókai Mór végrendeletét, amely dr *Gaszner* Béla közjegyzői irodájában volt eddig elhelyezve, tegnap, szerdán délelőtt hirdették ki Budapesten, a Király-utcában levő VI. kerületi járásbíró első emeletén, dr *Rónai* járásbíró hivatali helyiségében. Dr *Gaszner* Béla kir. közjegyző, akinél eddig őrizték a végrendeletet, átadta azt a bírónak. Az első pillanatra látható volt, hogy a végrendelet feltűnően rövid. Az ívnek csak egyik oldalát foglalta el a széles sorokban, könnyen olvasható betűkkel, sajátkezűleg irt végrendeletkezés, amelyet szó szerinti szövegben és az eredetivel egyező alakban, itt közlünk:

Végrendeletem.

En alulírott dr Jókai Mór a mai napon a következő végrendeletet teszem.

Lelkemet Istennek, poraimat az anyaföldnek ajánlva, teljesen ép elmével és a test jó egészségében, minden külső kényszerítés, vagy befolyás nélkül, vagyonomról eképpen intézkedem elhalálkozásom esetére:

Miután fogadott leányomat Feszty Ar-

pádné-Jókai Róziát az öt megillető köteles részen túl is, már életemben kielégíttem, különben is részről életemben sok keserűséget szenvedtem:

Annál fogva elhalálkozásom esetére minden ingó és ingatlan vagyonom és járandóságom általános öröklésére nézve szeretett feleségemet, dr Jókai Mórné, született Grósz Bellát nevezem ki.

Ezen végrendeletemet sajátkezűleg irtam és aláírtam.

Kelt Budapesten, 1903. február hó 20-án.

Dr Jókai Mór.

Ezen végrendelet mai napon szabályszerűen kihirdettetett.

Budapest, 1904. május 11.

(P. H.)

VII. ker. járásbíró.

A végrendelet kihirdetése után az egybegyűlték csakhamar elszéledtek és dr Rónai az eredeti végrendeletet, a kihirdetésről szóló jegyzőkönyvvel együtt átadta a járásbírósnak vezetőjének, dr *Schmidt* Gyula kir. táblai bírónak.

Ezzel az ünnepélyes aktus alig 10 perc lefolyása alatt véget ért.

* **Tisza Istvánt megdicsérték.** Evekkel ezelőtt — így beszéli egy minderre emlékező legöregebb uri ember — kisebb bizalmas társaság volt együtt a Nemzeti Kaszinóban, köztük *Tisza Kálmán* és fia, *István* gróf.

Istvánról már akkor hirdették a generális szárnysegédei, hogy okvetlenül nagy emberré kell őt formálni. Utótték is mellette a nagydobot erősen.

Azon alkalommal beront a szobába egy humoros honatyja s boldogságtól sugárzó arccal ujságálja:

— No, ma valaki úgy megdicsérte az István grófot, hogy majd lement a bőr a könyökről.

A generális arca felderült, István gróf önértelenen feszengett.

Valaki tréfásan közbeszólt:

— Az biztosan nem ismerte *Tisza Pistát*, pardon! Istvánt.

— De bizony ismerte, sőt a lehető legjobban ismerte, erősködött a honatyja.

— Ugyan ki lehetett? Mondd meg hát! kiváncsiskodott mindenki.

— Nem áruljátok el, ha meg mondom?

— Nem.

— Becsületszavatokra?

— Becsületszavunkra.

— Nos hát az illető dicsérő: *Tisza Kálmán* volt.

Az orrok megnyultak — s a tréfás honatyja pedig feltűnés nélkül, előkelő sietséggel távozott.

* **Posta a fürdőben.** A fürdő idény beköszöntével a nagyvárad posta-távirada igazgatóság gondoskodott arról, hogy a fürdővendégek postaszükségletét kielégítse. A Püspökfürdő va-utállomásán május 16-án a fürdőidény tartamára postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal postahivatal lép életbe. Május 15-én pedig a pecezsentmártoni posta-ügynökséget a Felix fürdőbe helyezte át, a meghatározott működési körrel.

* **Halálkozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: *Uzv. Tóth Endréné* szül. *T-szári Z-uzsanna* a maga és *Tóth Etelka*, *Mariska*, *Sándor* és *Margit* gyermekei; *Uzv. Tóth Sándorné* édes anyja; *Papp Mária* férj. *Vidosits Lászlóné* és férje *Vidosits László* és gyermekei: *Feri*, *Mariska* és *Gusztó*; *Papp János* neje és gyermekei, mint testvére, — a maguk, mint az összes rokonok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb férj, apa, gyermek, testvér, sógor nagybátya és rokonnak, *Tóth Endréné* folyó évi május hó 11-én, éjjeli 2 órakor, életének 44-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai egyane hó 12-én, d. u. 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint *Lakatos-utca*, 208. számú gyászháznál beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtesztességétélre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1904. május hó 11. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **A Magyar Vörös Kereszt Egyesület negyedszázados jubileuma.** Folyó évben nevezetes határköhöz jutott el a *Magyar Vörös Kereszt Egyesület*. Fenállásának huszonötödik évfordulójához. A negyedszázados jubileum alkalmából az Egyesület fővédnökének a király ő Felségének hozzájárulásával *május 17-én*, kedden ünnepélyt rendez. Es pedig délelőtt 10 órakor a *Mátyás-templomban* háladási szent mise lesz, melyet báró *Kornig Károly* v. b. t. t., veszprémi püspök tart. Déli fél 12 órakor pedig a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében ünnepi közgyűlés lesz, melyen a díszbeszédet *Kornig* báró veszprémi püspök, egyesületi alelnök tartja. Este 8 órakor a *váci-utcai tiszti kaszinó* nagytermében a *budapesti Katonai Tudományos és Kaszinó-egyesület* felolvasást rendez. A háladási szent misén a *király* is részt vesz, míg a díszgyűlésen *Mária Valéria főhercegnő* fog *József Agost főherceg* s fenséges nejevel megjelenni.

* **Harc a korcsmában.** A nagyvásártér és *Zöldfa-utca* sarkán levő *Várnai-féle* sörcsarnokban zajos estét rendezett tegnap este *Gara Miklós*, *Szilágyi József* és *Hubert Samu* rovtól multu egyénekből, valamint *Davavola Ödön* mézárós segédéből álló társaság. A kompanya annyira ment jókedvében, hogy nem csupán egymást verte össze, hanem a korcsmában található minden törhető is összezúzott. A korcsma körül csakhamar nagy tömeg gyűlt össze, majd értesítették a rendőrséget, a honnan tíz rendőr vonult ki és ezeknek csakhamar sikerült a garázd társaságot ártalmatlanná tenni. *Szilágyi Józsefet* a közkörhözba kellett szállítani, mert sebe súlyos, a többiek a rendőrségre állították elő. Bár a vendéglős megbocsátott az okozott károkért és nem kívánt semmiféle büntetést, mégis az okozott óriási botrányért a garázdalkodók ellen a kihágási eljárást tette folyamatba a rendőrség.

* **Vekerdi Oszkó Ákos.** Mély részvétellel értesülünk, hogy *Vekerdi Oszkó Ákos* ügyvéd tegnap hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult, kinek egykor keresett ügyvédi irodája volt, de utóbbi időben kínos betegség gyötörte, úgy, hogy kénytelen volt irodájától is megválni. Tegnap végre megváltotta szenvedéseitől a halál. Temetése szombaton reggel fél 9 órakor lesz a *Kossuth-utcai* gyászházból. Beszentelés után a *Szent László* templomban requiem lesz. Halálát neje és kis fia s nagy rokonság gyászolja. Temetésén tisztelettel vesz részt az ügyvédi kamara is, melynek az elhunyt hosszú ideig érdemes tagja volt.

* **Jelenet az udvari bálon.** A tegnapi előtti udvari bálon történt: Ejjél lefé habzott már minden pohárban a pezsgő s olyan vidám lett a hangulat, hogy még a mérsékletes brassói szász képviselő, *Czopoly Traugott* is megkívánta a francia pincézék gyönyörűségét.

Odaszólt hát az egyik lakájnak:

— Geben Sie mir ein Glas Champagner.

Szóról-szóra így mondta ezt *Czopoly Traugott* képviselő ur, amit rossz néven sem lehet tőle venni, mert hát a magyar király bálján beszélt németül, ahol ez csak természetes.

Ezuttal azonban meglepetés érte.

A komornyik — *Molnár József*nek hívják — visszafordult s udvarias meghajlással válaszolt a képviselőnek:

— Beszélhet velem magyarul is a nagyságos ur.

... *Czopoly Traugott* ezt a jelenetet nem írja meg abban a tudósításban, amit háraküld a brassói szász ujságjának,

* **Megakarta a leányát löni.** Egy apró tegnap hirtelen felindulásában majd agyonlőtte leányát. Szerencsére a férj idejekorán észrevette s az apát ártalmatlanná tette. Gamauv Dániel 56 éves helyi lakos kőműves tegnap összeszólkózott N.-Teleki-u. 48. szám alatt lakó leányával, Kís Jánosnéval. Gamauv annyira felbőszült, hogy feljött a városba s fegyvert vásárolt, egy 9 mm-es forgó pisztolyt és 8 darab éles töltényt. Majd hazamenve este lebe állott a kapuba, hogyha leányát észreveszi, lelövi. Terve azonban nem sikerült. Lánya helyett ennek férje ment ki, aki az öreg sötét szándékát azonban idején észrevette és rendőrrét futott. Az előérkező rendőr lefegyverezte Gamauvot és előállította a rendőrségre, hol kihallgatás után lezárták.

* **Nebulók végnapjai.** Szaploneczay Mihály miniszteri tanácsos alaposan neki látott a panama-csatorna kitisztításának. Figyelme mindenre kiterjed. Erdeklődni kezdett a községi iskolákban befolyt tandíjak iránt is. Hogy ez összeget fölülvizsgálhassa, bekérte az iskoláktól a tandíjról vezetett naplókat. A tantestület aztán, hogy minél alaposabb legyen a vizsgálaf, beküldte az összes naplókat, kocsai deréknyi terjedelemben. Szaploneczay Mihály tanácsos ur, most látja aztán a panama-csatorna eredetét. Száz és száz apró sikkasztót eszphet meg, kik a mulasztási napló tanúsága szerint lopják az időt. Bizony, ha az idő pénz, a mulasztott órák számából kitellnek a magyar beruházási kölcsön. Konstatálhatjuk különben, hogy e nebulók panamákról rendben vannak a naplók. Bár úgy vezették volna a pénztár könyveket is, mint a tantestület naplóit. Akkor nem volna itt Szaploneczay Mihály.

* **Vérrel szerzett rózsá.** A közeli Ártánd községben egy paraszt ficska majdnem életével lakolt, hogy a falu csőszétől elvett egy száll rózsát. Vasárnap délelőtt az ártándi Lefkovits-féle birtokon alkalmazott Balogh Imre csősz Máté Mihály odaváló 11 éves gyermekét, mert ez a kalapja mellé tűzött két száll rózsá közül egyet gyermekies pajkosságából lekapott, serétre töltött fegyverével zombon lökte. A súlyosan sebestült gyermeket beszállították Nagyváradra a biharmegyei kórházba, a brutális csősz ellen pedig maga az ügyészség megindította a megtorló eljárást.

Találtak egy ezüst medaillont arczkép-pel és nickel lánczeczal. Igazolt tulajdonosa átveheti Mendelényi Béla rendőrségi fogalmazónál.

* **Mindenkit saját érdekében kérünk** hogy ha női és férfi ernyőben, továbbá női férfi és gyermek harisnyában szükséglete van, annak beszerzése végett forduljon az **Amerikai Aruházhoz**, Olasz Fő-utca, a hol e cikkek mindenkit meglepő olcsó árban lesznek most nagy raktár végett árusítva. 617

* **Kittinő borok!** A Mertz Nándor által forgalomba hozott borok, ma már a legkedveltebbek. Az ár pedig a legmérsékeltőbb! Kávé vevőinek különös kedvezményt nyújt. Melyre nézve útalnak mai lapukban megjelent hirdetésére. 747.

* Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

* Van szerencsém a m. t. nagyközönség szives tudomására hozni, hogy **villamos és légszusz** felszerelő üzletemet **Bémer-tér, 4. szám alá** helyeztem át, amidőn az eddig irántam tanusított szives pártfogást megköszönöm, kérem azt a jövőben is fentartani; vagyok kiváló tisztelettel ifj. **Stern Sándor**, elektrotechnikai vállalata. 745.

* **Hírek az orosz-japán háborúról** már nem érdeklik a közönséget, de mindig új és érdekes marad **Leitner Lázár kalap-, cipő- és férfi divatárú** nagykereskedő, (Zöldfa-u) változatos szemképrázta raktára, melynek megtekintése ép oly szórakoztató, mint hasznos. Most **pünkösöd előtt** különösen ajánlható fenti cég, minden néven nevezendő cipő-,

kalap- és férfi-divatárú cikkek beszerzésére, mert a mellett, hogy csakis a legutolsó divata cikkek lesznek áruba bocsátva, az árak is hihetetlenül olcsóra vannak szabva, miről a legkönnyebben meggyőződhetünk, ha pünkösdi szükségletünk ott szerezzük be. 744

* **Ritka alkalom** kínálkozik most a t. közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A jó hírnevű Kovács L. és társa cég ugyanis mintán Zöldfa-utca 38. sz. alatti üzletét felozlatja, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közzétett hirdetésre. 593

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Csütörtök: d. u. Orpheus a pokolba, este Sursum Corda, itt először P. Adorján Berta és Paulay Erzsike felléptével.

Péntek: Bob herceg.

Szombat: Tavasz, operett.

Vasárnap: Suhancz.

Rómeó és Julia.

A pótévad unalmas egyhanguságát ismét vendégszerepléssel próbálta Somogyi Károly felélénkíteni.

Tegnap este ez némileg sikerült, mert a közönség közepes számmal volt a nézőterep.

Tegnap Pulayné Adorján Berta és Paulay Erzsike fellépése keltett nagyobb érdeklődést. Mindkettejüket már régebb idő óta ismerjük. Pulayné a Szigligeti színháznak is volt állandó vendége, akinek fellépése mindenkor a darab sikerét jelentette. Természetesen most sem lehet róla másként, mint csak elismeréssel nyilatkozni.

Paulay Erzsike, a mióta nem láttuk, igen sokat és igen szépen fejlődött. Most már nemcsak szép szinpadi megjelenésével és az úde fiatalság bájával, hanem a kifejezés drámai erejével is hat.

Julija mindenképpen értékes, komoly alakítás.

Hogy a közönség a két vendégművésznőt elhalmozta ovációkkal, — az magától értetlik.

Rómeó szerepében Dési mutatta be haladását; a többiek közül azonban meglehetősen érzéketlenül hagyták a közönséget Rába és Klenovits s így a kivételesen jónak ígérkező drámai előadásnak még sem volt teljes a sikere.

A színházról. Paulayné Adorján Berta és Paulay Erzsike ma este lépnek fel utoljára Bosnyák Zoltán »Sursum Corda« darabjában, melyben mindkettőnek nagy szerepe van. Résztvesznek még a darabban: Tóth Elek, Agnelly, Szabó Irma, T. Pogány Janka, Krasznay, Dési, Bognár, Klenovits, Szathmáry és Rába. Bosnyák Zoltán, a darab szerzője tegnap este a gyorsvonattal városunkba érkezett és a mai próbán jelen lesz. A darabot Somogyi Károly igazgató rendezte be.

Ma délután 3 órakor »Orpheus az alvilágban« ez a bájos zenéjű operette kerül színre a multkori kittinő szereposztásban, míg holnap a közkedveltségnek örvendő »Bob herceg«-et adják, melyben Feledi Boriskának oly nagy sikere volt az utóbbi előadásokor.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 219. Bérietszám 15. (páratlan)
Ma, csütörtökön 1904. május 12-én:

Sursum Corda.

zinnü.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron., földszinti és els. emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Tánlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közep 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, pénteken május 13-án

Bob herceg.

SOperette.

NYILTTER.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, valamint nagyrebecsült rendelőimet tisztelettel értesíteni, hogy szabóműhelyemet Szilágyi-Dezső-utczáról május 1-től Fő-utca, Casino-épület udvarába helyeztem át, a hol is egy a mai kornak megfelelő

férfiszabó-szalont

rendeztem be és azt a legjobb munkásokkal láttam el.

A legfinomabb angol, francia és hómiszövekből állandó nagy választék áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Szives támogataást továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel 740.

Fudally Bálint,
férfiszabó.

Jelzálog-kölcsön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **Nagyváradon, Lakatos-utca 4. szám alatt**

jelzálog-kölcsönt közvetítőirodát nyitottam.

Közvetitek előnyös feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre 4, 4¹/₂, 4¹/₂, 5%-os fél éves részletekben, melyekben a kamat és tőke törlesztése befnoglaltatik.

Előnyös feltételek mellett **konvertálok drága kamatozású kölcsönöket.** Levélre készséggel válaszolok. Telefonszám: 862. Helyben és vidékre.

Sztringó Antal.

Tisztán kezelt, természetes
HEGYI-BOROK.

Kiváló minőségű boraimat a következő előnyös árban hozom forgalomba:

Kitűnő új-bor	literje:	29 kr.
Kitűnő asztali ó-bor	>	32 >
Kitűnő Rizling	>	36 >
Pecsenye ó-bor	>	40 >
100 liter új bor		17 frt
100 liter asztali ó-bor		21 frt

Jégbehűtött kőbányai SÖR-raktár.

Kávéból nagy raktár a következő előnyös árban:

Kávé cuba, finom	kilója.	1 fet	60 kr
Kávé ceylon, legfin.	>	2 >	— >
Kávé cuba, extra fin.	>	2 >	40 >

Minden kiló kávéhoz, egy kilogramm cukor ajándékul.

Mindenmü fűszer-árak a legolcsóbb árban

Amerikai szalon petroleum literje 18—20 kr.

Denaturált-szesz eladás.

Helybeli megrendeléseket házhoz szállítunk.

Árjegyzék ingyen!

MERTZ NÁNDOR utóda,
fűszer-, csamege- és horkereskedése

NAGYVÁRAD, Körös-utca.

747 Telefon 448. sz.

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszeri vagy órát csak

Freund Benjaminnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis hásszonnal is megelégszik.

Fél árban kínál kap szemüveget, hő- és lázmé-
rőket, azt is csak

Freund Benjaminnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminnál

értékesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órák, ékszerész és látszerész. az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében.

Ma, csütörtökön, f. hó 12-én a

„Bazar“-étterem

kerthelyiségében

a 37-ik gyalogezred
zenekara

kedvező idő esetén hangversenyt rendez,
melyre szives látogatást kér

SZAJER és DOLGOS.

Bumbera Imre
polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazar“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu és a legjobb minőségű** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Fő tisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére** tartok. Allandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátu-sokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legegyszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül csak nálam **szerzethető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

615 polgári- és papi szabó.

TAVIRATOK.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, május 11. (Saját tud. táv.)

A szabadelvű párt értekezletet tartott báró **Podmaniczky Frigyes** elnöklete alatt, amelyen tárgyalták azon indítványt, hogy **Rákóczy** hamvainak hazahozataláért hálás köszönetet mondjon a képviselőház a nemzet nevében a királynak. **Hegedűs Sándor** és **Tisza István** elfogadták az indítványt.

Az ország pénze.

Budapest, máj. 11. (Saját tud. táv.)

Szenzációt keltett a hír, hogy a költségvetésben **Kolozsváry** volt honvédelmi miniszter részére 12600 korona van felvéve fizetésének pótlására, hogy ne legyen kevesebb fizetése, mint a miniszternek. A dolgot nagy feltűnéssel tárgyalják snem marad szó nélkül.

Millió sikkasztás.

Szent-Pétervár, május 11. Az orosz vörös keresztnél nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. A főbűnös egy tábornok, aki a csár legkedvesebb embere. Egy millió rubelnél nagyobb összeg hiányzik. **Galizenstein** herczeg is bele van keverve a sikkasztásba.

REGÉNYCSARNOK.

ÉVA.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 6

— Oh kedvesem, téged nagyon szeret beszélni te velem!

— Erted rajong, tárgyaljal te velem! —

felelek én és szintén a ruhák mögé bujok.

Ekkor kinyílik az ajtó és ki lép be? Nem a háziúr, hanem azon háznak portása, melyben a **Suslowski** család lakik.

Mi rejtekünkből kirohanunk.

— Egy levél az ön számára! — szól a portás.

— Ah Zeuszra esküszöm, hogy **Kaziám-tól jön!** — szölok s a levelet magamhoz véve a következőket olvasom:

»Bizalmam van, hogy szüleim meg fognak önnek bocsájtani. Tekintet nélkül a korai órára, jöjjön rögtön. Epen most jöttünk haza a szászkeret ivócsarnokból

K.

Nem tudom ugyan, hogy egyáltalában mit bocsájthatnak meg nekem a szülők, de most nincs időm e feletl töprengeni, mert magamon kívül vagyok a csodálattól.

Atnyújtottam **Swiateczkinek** a levelet s a portásnak szölok:

— Édes barátom, mondd a **kisasszonynak**, hogy rögtön megyek! . . . Nincs apró pénzem, — de itt van három rubel, (az utolsó!) váltd fel és egy rubelt tarts meg magadnak, a többit pedig hozd vissza nekem.

Nellesleg mondvá a **semmirekellő**, miután a három rubelt bezsebelte többé nem mutatkozott. A gazficzkó nagyon jól tudta, hogy a **Suslowski** házban lármát nem csapok és a helyzetet szemtelen módon kihasználta.

— Nos, mit szölsz hozzá? — kérdem **Swiateczkitől.**

— Semmit! minden marha mészárost talál! A nagy sietség, melylyel felöltözököttem, meggátolt abban, hogy **Swiateczkinek** hasonló gorombasággal válaszoljak.

II.

Egy negyed órával később **Suslowkiéknál** csengettem.

Maga **Kazia** nyitott ajtót, akinek világos kék karton ruhájából az alvás melegsége, a reggeli friss tüdeség sugárzott ki. Kalapja, melyet levett, haját kissé összekuszálta.

Az arc, pelyhes ajkai mosolyognak, szemei nevetnek, — valódi tavaszi reggel.

Megfogom a kezecskéjét és könyökéig elhalmozom csókjaimmal, ő pedig fülemhez hajol és halkán kérdi:

— Nos, ki tud jobban szeretni?

Megfogja kezemet s a szüleéhez vezet.

Az öreg **Suslowski** úgy néz ki, mint egy római, ki egyetlen gyermekét a hazáért a halálra szánta, az anya a kávéba hullatja a könyeit, mert mindketten a reggelinél ültek. Beléptünkre fölemelkednek és **Suslowski** apó így szöli:

— A józan ész és kötelesség tulajdonképen azt parancsolják, hogy »nem«-et mondjak, de a szülői szívnek is jogai vannak és ha ez gyengeség; úgy Isten ítéljen felettem!

Ezzel szeméit kinyitja, annak jelöl, hogy kész a felelőiséget elvállalni, ha a mennyei bíró öt nyomban jegyzőkönyvíleg kihallgatná. Én életben sem láttam, ami inkább római jellegű lett volna, kivéve a korzón áruba bocsátott **Salamit** és **Makaronit.**

Az ünnepi hangulat még jobban emelkedett, miután **Suslowki** asszony kezeit kitárta és könyvelt hangon így szöli:

Gyermekeim, ha az életben valaha balszerencse ér benneteket, úgy csak ide meneküljétek, ide! — és e szavakkal keblére mutat.

Csupa meghatottságból egyik csésze kávé a másik után kiiszom, úgy hogy **Suslowski** nyugtalan pillantásokat vet a kávémasinára és a tejesfazékra. Mig **Kazia** csészémet szorgalmasan tele önteni iparkodik, addig én igyekszem kicsi lábacska-ját az asztal alatt megérinteni. De ő lábacska-ját visszahúzza és amellet alig észrevehetőleg fejecskéjét rázza és oly hamiskásan mosolyog, hogy nem értem, mikép birtam elragadtalásomat féken tartani.

Egy jó hosszú óráig maradok még, de végre indulnom kell mivel **Bobis** vár rám a műteremben, aki nálam rajzleczkéket vesz és aki minden óra után czimeres látogatási jegyet ad melyet én legtöbbször elveszitek.

Kazia és anyja kikísérnek az előszobába, bossúságomra ugyan, mivel az én óhajom az, lett volna, hogy Kazia egyedül kísérjen ki. Mily csókolni való ajkai vannak e kedves leánynak! Utam a kerten át vezet.

Egy csomó ember az ivócsarnokból térvissza, miközben észreveszem, hogy látásomra az emberek megállnak. Hallom, amint maguk közt súgnak: »Magorszki! Magorszki! 6 az! Leányok, kik gyönyörű formájú e mindenféle színű ruhában haladnak el melletttem, mind kedves pillantásokat vetnek rám, melyek — sejttem — azt jelentik:

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Uj részvénytársaság Nagyváradon.

Nagyobb szabású vállalat indult meg a napokban Nagyváradon. »Ermelléki és nagyváradai ipar és kereskedelmi részvénytársaság« czim alatt.

Az alakuló ülésen az igazgatósági elnöki tisztet nem töltötték be; alelnök: Sternberg Lázár fegyvársárhelyi földbirtokos, igazgatók: dr. Kurländer Ede ügyvéd, Brüder Jenő nagykereskedő, Markovits Kálmán kereskedő; vezérigazgató: Tolnay Miksa, a Fűchsl-czég üzletvezetője.

A felügyelő bizottság elnöke Komlóssy József városi gazdasági tanácsnok.

A vállalat negyed millió korona részvénytőkével alakult s a cégbejegyzés most van folyamatban.

A vállalat célja elsősorban az ermelléki bornak minél jobb értékesítése s e cél elérésére francia módszerű pezsgő- és cognagyárat állít fel Nagyváradon, továbbá ügynökségeket fog feállítani a világ minden pontján, hogy az ermelléki bortermelés fokozódása arányában világpiacot teremtsen régente híres s elismert borainknak.

A társaság magát a szőlőművelést s bortermelést is felveszi munkakörébe s így maga is fog szőlőbirtokokat szerezni és ezeken egy a bortermelést mintaszertűen üzni, mint szőlőoltványtelepet létesíteni.

A gyengébb hitelt s tőkét szőlőtulajdonosok érdekében a társaság hordókölcsonzó intézetet fog felállítani, továbbá előlegeket fog nyújtani már a szőlőmunkálatok megkezdésekor — tehát tavasszal — a várható termésre, valamint ősszel — amennyiben valamely termelő jobb átalakulást akarna bevárni — a borra fog az érték háromnegyed részéig terjedő olcsó hitelt nyújtani.

Végül azon termelők számára, kik termésket már a szüret idején óhajtják értékesíteni, szőlőbevéltási telepeket fog felállítani, hol a szőlőt métermázsra számra fogja napárban megvenni s saját borházában kisajtolni, mint az más fejlettebb bortermelő államokban s részben már több hazai bortermelő piacainkon is már divik.

A vállalat megvette a Diósi-féle vasuteczai iparvágánnyal felszerelt telket, hol rövidesen megkezd az építkezést.

Mindaddig, míg az építkezés befejezést nyer, az ideiglenes iroda a nagypiacz-téri Ullmann-féle házban, az újavárosi postahivatal tőszomszédságában lesz.

A vállalat rövid fenállása óta már jelentékeny bevásárlásokat eszközölt Nagyváradon s az Ermellék egyéb termelőhelyein.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1904. május hó 9—10. napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60 14.40. Kétszeres buza 12.—11.80. Rozs 12—11.60 Arpa 10.80—10.60.— Zab 10.40—10.20. Tengeri 10.40 10.20 Borsó 32.—. Lencse 36.—. Bab 17.—. Köleskása 24.—. Burgonya 5.20 100 kiló lánqliszt 28.60. Zsemlyeliszt 27.80. Fehér kenyér liszt

27.40. Barna kenyér liszt 25.—. Széna fuvarral 4.40. Sózott szalonna 164.—. 6 kiló zsup-szalma 20. 150 dkr. alom-szalma —. 12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus I. oszt. 1.12. Marhahus II. o. 1.04. Marhahus III. o. —. 96. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —. 64. Pálinka —. 72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőso 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 60.—. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 52.—. 1 kgr. savanyu káposzta —. 24. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —. 73. 1 kgr. vereshagyma —. 18. 1 kgr. foghagyma —. 53. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 400. 1 kgr. barna kenyér —. 22. 1 ltr. kőolaj 44.

Forgalmi kimutatás 1904. május 9. 10-án Tiszta buza körülbelül 270 hltr. Kétszeres buza 80 hltr. Rozs 120 Arpa 80 hltr. Zab. 100 hltr. Tengeri 170 Burgonya 150 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb. Félhizott 150 drb. 2 évestől feljebb 100 drb. 1 évestől 2 évesig mintegy 150 drb. Süldő 220 drb. Malacz 280 drb. Hizott marha 150 drb. Jármos ökör 520 drb. Fejős tehén 180 drb. Borju 220 drb. Bivaly 9 drb. Juh és kecske 670 drb. Ló 552 drb.

Marha ártáblázat 1904. május 9-én. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—730 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 540—600 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 320—580 k. 1 drb fejős tehén 130—270 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—340 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 140—230 k. 1 drb veres borju 26—52 k. 1 db fél éves borju 50—86 k. 1 drb egy éves borju 58—120 k. 1 drb két éves borju 80—200 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 110—116 1 pár fél éves sertés 50—64 k. 1 pár egy éves sertés 70—140 k. 1 pár két éves sertés 110—200 1 drb ló 160—260 k. 1 pár ökör bőr 40—50 1 pár tehénbőr 26—36 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár ló bőr 10—20 k.

Értéktőzsde

Budapest, máj. 11.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcson	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. máj. 11-én.

Magyar aranyjádék 4%	1.18
Magyar koronajádék	97.40
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/3%	89.25
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.50
Horváth szlapon földterhermentési kötvény	208.50
Magyar nyereséj-sorsjegyek-kölcson	191.50
Tizsaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	99.45
Osztrák járadék papirban	10.100
Osztrák járadék papirban	119.80
Osztrák járadék aranyban	99.45
Osztrák korona járadék	152.50
Osztrák államsorsjegyek	16.05
Osztrák magyarban részvény	7.58
Magyar hitelbankrészvény	6.87
Osztrák hitelintézet részvény	686.75
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.20
Németbirodalmi márka	289.45
Londoni vista	95.40
20 márkás arany	28.88

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

500 forintot

szetek an-uak, a ki Bartilla vizének használata mellett, üvege 35 kr. ha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlik! (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökössei (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogueriájában Fő-utca, Nyíry György, Molnár Lajos urak gyógyszerárában. Berettyó-Ujjfaluban Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kérjük határozottan mindentűt Bartilla-féle fogvizet (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

Fehér Jenő

uri és női cipész

Nagyvárad, Fő-utczán lévő Rimanóczy-házban (Fábrly-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorodom felemlíteni, hogy a nagyváradai szakirányu ipariskola czipőszabászati rajzelőadója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városaiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyváradai czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveléssel végzek.

Versenyárak

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

„JEGENYE“

gyönyörű fekvésű gyógyfürdő.

(1600 méter magasán.)

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Vásártelki vasas Moor-fürdők.

11° Lobogó-fürdők.

Igazgató orvos:

Dr. Kazay Kálmán.

J a v a l v a:

kezdődő tüdőbajosoknak, scrofulótikusoknak, angolkórosoknak, csusz, vérszegénység, idegesség ellen.

Prospectust küld

a kezelőség.

751

Szilid és pontos kiszolgálás!

Szabott, olcsó ár!

Új üzlet!

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy helyben Zöldfa-utcán, Heiman Lipót és Társa czéggel szemben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő rőfös és divat-áru üzletet nyitottam s mint fiatal kezdő kereskedő, ki 12 év óta helybeli legelőkelőbb üzletekben elsajátítottam a t. hölgyközönség jó ízléseit, be akarom bizonyítani, hogy

Új üzlet!

Uj üzlet!

Zöldfa-utcán csak **Kertész Sándornál**

lehet a legdivatosabb árukat oly olcsóért beszerezni, hogy bámulatos lesz egész Nagyvárad és Biharmegye vevőközönsége előtt. Mindenkinek saját érdeke ezen mert ily szép és olcsó soha nem volt és nem is lesz. Például:

746	rendkívül kedvező alkalmat felhasználni,				
Legjobb mosó kartonok	— — — — 12 kr.	140 cm. sz. koromfekete Lüsztler	— — 98 kr.	120 cm. sz. Tennis Lüsztler minden szín	— 58 kr.
Legfinomabb selyem batiszt	— — — — 25 >	140 >	> mintás legf. kelme 89 >	95 >	> Legfinomabb francia Delén 48 >
Pongais francia batiszt, arabeszk mintákkal	38 >	120 >	> Sottis legújabb	— — — — 89 >	> Fekete selyem napernyők 98 kr., legfin. 1 frt. 35 >

Rabkötött férfi és női harisnyák, zsebkendők, fejkendők, rendkívül olcsók, ágy garnitúrák, függönyök, paplanok és más százféle czikkek leirhatatlan olcsók, **de csak**

Kertész Sándor új rőfös- és divatruházában, Zöldfa-u. (Heiman-czéggel szemben.)

Szabott, olcsó ár!

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda: Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep: Kert-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, mendenczék, járdák, csatornák, szökőkutak, zsilipek, hidak és áterezsek o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedőlapok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad. sodronybetétesek repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák aszfaltozása. o o o o o
Elszigetelések aszfaltbitumennel.

Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres szárazzá tétele.

Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

662 Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedéllemezek. Kátrány fedéllemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!

Árak minden vasutállomásra!

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, ásványvíz- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA

Széchenyi-szállóval szemben.

A tavaszi idény beálltával ajánlom friss csiraképes luczerna, lóhere, burgundi stb. gazdasági

vetemény- és virágmagvaimat, melyeket a legjutányosabb napi ár mellett számítok.

Ugyszintén a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy mindennemű

f e s t é k á r u k a t

berendeztem, melyekből állandó raktártartok u. m.

koneze, terpentín, lackok, brúnollkok, padillackok, parquetzalir, valamint por és olajfestékeket (minden színben. Ecsetek és meszelőáru

Friss, ez idényű töltésű ásvány- és gyógyvizek az

Előpataki bor és gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyeék részére.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik. Számos megrendelést kérve, maradok

kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ

577

Ifj Stern Sándor

vilamos és légszesz felszerelési vállalat
BEMERTÉR. 4. sz.

Uj! Nerust-lámpa Uj! óriási fény!

Vilamos világítás	Légszesz világítás.
Erőátvitel.	Légszesz főzők
Csengők.	Auer égők.
Telefonok.	Reklám lámpák.

Házak s villák berendezése

457

szekszén.

Költségvetések díjtalanul.

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap

kiadó hivatalában

Hirdetmény.

Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)
elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámlát váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt. Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

Az igazgatóság.

700

Törlesztéses Jelzálogkölcsönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre

fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglalatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükséges.

707

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház mellett

Megérkeztek

a hazai angol és francia tavaszi szöveteim a legnagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért** a legújabb divat szerinti úri ruhákkal szolgálok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

Egyedül álló legnagyobb

nyaraló és moly ellen biztosító vállalat.

Telefon szám: 243.

Telefon szám: 243.

Heimann Lipót és Társa

női felöltők áruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Szücsmestere: ZIMÁNYI ANDRÁS.

741

Elvállal mindennemű **szőrme-áruk**, u. m.: bundák, lábzsákok, coliek, ruhák, szőnyegek és minden e szakhoz tartozó áruk

= nyári megőrzését. =

Kivánatra a megőrzésre szánt tárgyak elszállítattnak.

Ünnep és szombat napokon zárva.

(Lakás: Zöldfa-utca 5 szám., Grünfeld-féle ház.)

Az összes raktár-helyiségek tűzkár ellen biztosítva vannak

Utazó kosarak és bőröndök nagy választékban.

U J! Szerencse-Bazár! U J!

KARDOS LIPÓT

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szives tudomására, miszerint *Nagyváradon, Szt. László-tér 1-ső szám alatt* (Elek József üzlete mellett) egy, a mai kornak megfelelően legmodernebbül berendezett

gyermek-játék- és diszműáru-üzletet

nyitottam, hol minden e szakba vágó cikkek úgy a kivittelt, mint a *mesés olcsóságot* illetleg verse-nyen felül állanak. — *Férfi-dívatcikkek, turista-ingek, övek, torna- és komót-czipők, női- és férfi szalmakalapok, eső- és napernyők, harisnyák, sétabotok*, valódi *solingeni acél zsebkések* dus választékban. — *Mindennemű szobadiszekből állandóan nagy raktár.* — Egyszerű próba vásárlás bárkit meggyőz úgy a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról, mint az árak rendkívüli olcsóságáról. Szives támogatást kérve, vagyok mély tisztelettel

KARDOS LIPÓT.

Mindennemű szobadiszek, majolika és fayence-áruk.

Dohányzó-szerek.

Gyermekkoskik, játékszerek.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utcza sar kán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy *teljesen újonnan átalakított és jól gondozott* minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szives rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy *nyári kerthelyiséget* **f. hó 8-án azaz vasárnap** egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen *megnyitottam.*

Kitünő magyaros étkek, frissen csapolt márcziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szives rendelkezésre áll.

Első Nagyváradai Asztalos-Társaság Butorraktára

Nagyvárad, Nagy-Teleky-utcza.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint

BÚTOR-ÜZLETÜNKET

megnagyobbítva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendeztük. — Dusan felszerelt raktáron tartunk *hálószoba-, ebédlő és SZALON-BERENDEZÉSEKET*, valamint **THONET-féle HAJLITOTT BUTOROKAT**, ugyszintén **ASZTALOS és KÁRPITOS MUNKÁK** előállítását a legjutányosabb árszámítás és a legizlésebb kiállítás mellett elvállalunk. — Ugyszintén az **ESZTERGÁLYOS SZAKBA VÁGÓ munkálatok** a legolcsóbb árszámítás és a leglelkiismeretesebb kivitel mellett eszközöletnek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak. — Tisztelettel

Lukács Antal és Társa.

685

Legolcsóbb órajavitó-műhely!

A közelgő pünkösdi ünnepek alkalmából **bérmajándék-tárgyak** legolcsóbb és legcélszerűbb bevásárlási helye

Kepes Márton,

mű-órák és ékszerész diszraktára

Nagyvárad, Bazár-épület,

(színház oldala mellett.)

hol ezen tárgyak már a következő mesés árakban kaphatók:

Valódi ezüst órák, nyitott fedéllel, fiúknak 4 fnt 25 krtól
 Valódi ezüst órák, dupla > 5 > 25 >
 Valódi ezüst órák, nyitott > leányoknak 4 > 50 >
 Valódi ezüst órák, dupla > 5 > 50 >
 Valódi oxidált fekete acél óra > 8 > 50 >
 Kitűnő minőségű nickel órák fiúk részére 2 > 50 >
 Ugyanaz dupla fedéllel > 3 > 50 >

Valódi arany női órák 15 frtól feljebb.

Valódi 14 karátos arany gyűrűk 2 fnt 50 krtól feljebb, ugyszintén az itt felsoroltakon kívül, értékesebb tárgyakból is dus raktárt tartok s azokat a legelőnyösebb ár-arámítás mellett bocsátom a m. t. közönség szives rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását kévre vagyok kiváló tisztelettel

Kepes Márton,
órák és ékszerész.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az Amerikai Áruház olcsó árai
mindenki előtt ismeretesek.

Költözködők figyelmébe!

**Függönyök, garnitúrák,
szőnyegek, madraczok,**

paplanokból igen szépen össze-
válogatott nagy
raktár van.

Ugyszinte minden más rőfös divatáru és
diszidolgokban szép nagy választék s te-
kintve a nagy forgalmat, ilyen olcsó árakat
egy üzlet sem nyujthat, mint ez

Tisztelettel. 617

„Amerikai Áruház“,

Nagyvárad,

Olaszi, Fő-utca, Bazár-épület.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt **REISZ és PORJESZ.**

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stýlben, gazdag választék-
ban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

? Miért?

nevesik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki
 Mert ott a 602,000 koronás jutalmat
 Mert ott 3-szor a 400,000 „ főnyereményt
 Mert ott 3-szor a 100,000 „ „
 Mert ott 1-szer a 70,000 „ „
 Mert ott 4-szer a 60,000 „ „
 Mert ott 3-szor a 30,000 „ „
 Mert ott 5-ször a 25,000 „ „
 Mert ott 10-szer a 20,000 „ „

nyerték és

mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautal-

ványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyet

12.— 6.— 3.— 150 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadijmentes átutalhatása céljából kívánatra szivesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél:

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Sziveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: ..... korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím { Név .....
 Allás .....
 Lakhely .....
 Utolsó posta .....

A nem kívánt módoszat
forrendő

Megnyitó ünnepély.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a

Szent László (Püspök)-gyógyfürdőt

vasárnap, 1904. május 15-én, (kedvezőtlen idő esetén is)

— ünnepélyesen megnyitom. —

Az ünnepélyen a cs. és kir. 37-ik ezred zenekara és Purcsy

753

János csabai cigány bandája játszik.

Gyönyörű sétányok, nagy öserdő, szép teraszok és éttermek, kitűnő gyógyhatásu természetes meleg-fürdők, lawn-tennis, tekepálya, Cursalon zongorákkal és biliárdal a tisztelt közönség rendelkezésére állanak.

Kitűnő italokról, jó ételekről, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a nagyérdemű közönséget biztosítom.

Mély tisztelettel

Kernáts János,

fürdőbérlet.

Előleges jelentés.

Uj! Nagy női divatáruház. Uj!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy fővárosi mintára berendezett nagy női divatáruházunkat Zöldfa-utca 147. sz. alatt (Deutsch K. I. üvegkereskedésével szemben) május 15-én, vasárnap nyitják meg.

Kovács L. és Társa,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Nagy választék!

Bérma ajándék tárgyak kedvező beszerzési helye.

Csakis jó minőségben, de ez alkalomra meglepő olcsó árban!

Arany, ezüst gyermek- és női-gyűrűk, fülbevalók, karperecek, nyakláncok, szivecskék, kereszték és amulettek.

*Ezüst- és nickel-órák,
Ezüst- és nickel-láncok.*

Egy 14 karátos arany nyaklánc 5 frtól feljebb.
> > > szivecske 3 frtól feljebb.
> > > kereszt 2 frtól feljebb.
Egy ezüst óra — — — 5 frtól feljebb.
Egy ezüst óralánc — — — 1 frtól feljebb.

SZILÁGYI GÉZA órásnál

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Nagy választék!

Horváth János

szűcsmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utca 332.sz.
(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

ÜZLETHELYISÉG: Olaszi, Fő utca
(Orsolya-szűzek zárdájával szemben.)

Téli ruhák, uti bundák, labzsákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vétetnek és mint eddig, ugy ezután is pontosan, **jutányos feltételek mellett** kezeltetnek. Kérem a n. é. közönség, hogy esetleges javításokat a nyár folyamán sziveskedjék eszközöltetni. A javításért járó díjak csak a téli ruhák elvitelével alkalmával lesznek fizetendőek.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan, a leglelkismeretesebben eszközöltetnek. 689

Biztosítva 12.000 korona erejéig.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomása-ára hozni, miszerint Nagyváradon, **Szalárdi-utca 9-ik szám** alatt egy ma kor követelményeinek minden tekintetben megfelel

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a legmagasabb igényeket is kielégítőleg állítok elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a legcsinosabb kivitel s a legalacsonyabb árszámítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é. közönségnek mindenkor teljes megelégedésére a leglelkismeretesebb árszámítás mellett szállítsam b. megrendelését, a szives partfogást kérve vagyok

600

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,
asztalos mester.

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyerménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyerményt és pedig:

a 605.000	koronás nagy jutalmat	az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000	főnyerményt	a 74366. » »
a 100.000	»	52528. » »
a 100.000	»	94780. » »
a 90.000 kor. főnyerményt a 109780	száma sorsjegyre	a 70.000 kor. főnyerményt az 5498
a 90.000 » » a 83610	» »	a 60.000 » » az 51613
a 90.000 » » a 92787	» »	a 60.000 » » a 76347
a 80.000 » » a 83061	» »	a 50.000 » » a 4036
a 70.000 » » a 81161	» »	

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyerményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyermény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyermény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyermény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyermény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt 3. vagy kor. 6.—; $\frac{1}{1}$ eredeti sorsjegy frt 6.— vagy kor. 12

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. május hó 17-ig bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kér-k részemre. I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben { utánvételezni kérem } A nem kívánt tör-
postautóval küldöm } lendő
mellékelve bankjegyekben (bélyegeken)

Pontos cím:

_____

_____

_____